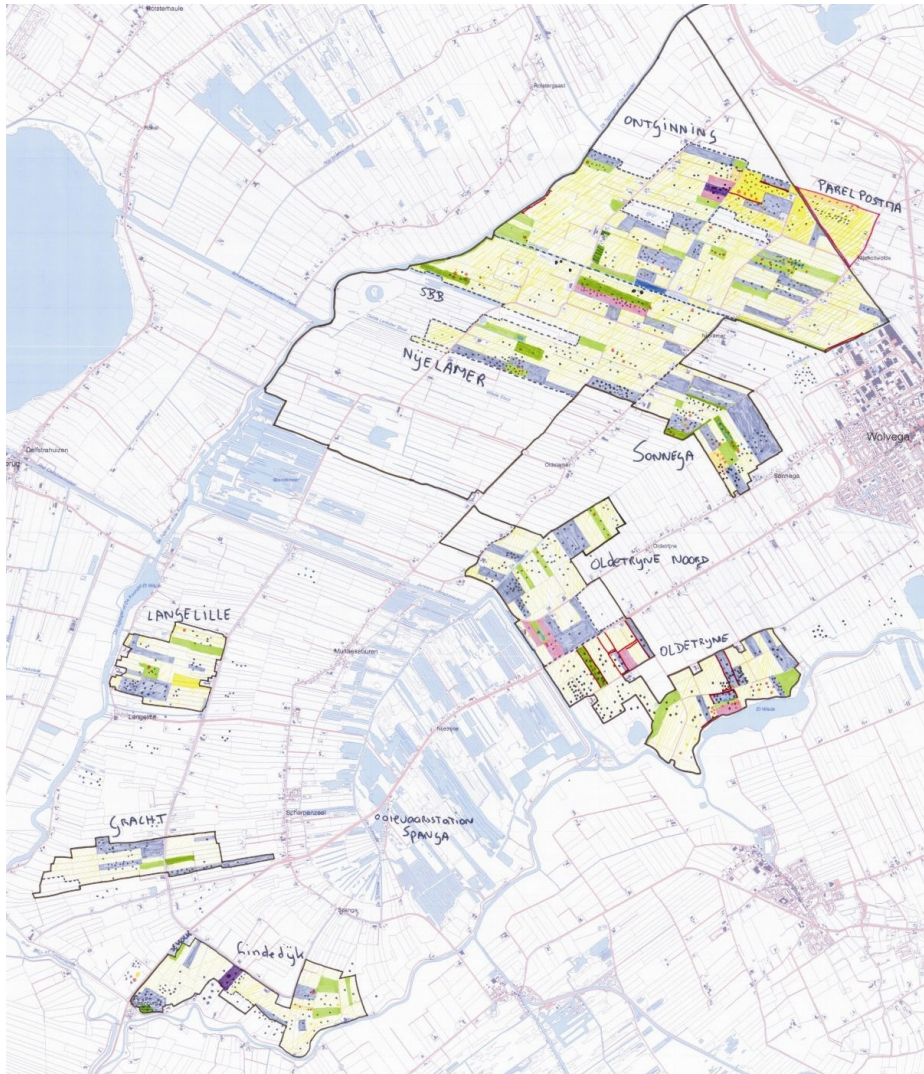

Collectief Beheerplan Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf

Versie: 14 december 2010

Goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Fryslân, bij besluit van ... kenmerk: ...	d.d. (handtekening) (naam)
---	---

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	4
2 WEIDEVOGELKRING WESTSTELLINGWERF	5
3 DEELGEBIEDEN	7
3.1 De Ontginning (2010-2015)	7
3.1.1 Ligging	7
3.1.2 Weidevogelstand	7
3.1.3 Overige gebiedskenmerken	8
3.2 Oldetrijne (2010-2015)	9
3.2.1 Ligging	9
3.2.2 Weidevogelstand	10
3.2.3 Overige gebiedskenmerken	10
3.3 Parel Postma (2010-2015)	12
3.4 Oldetrijne Noord (2011-2016)	12
3.4.1 Ligging	12
3.4.2 Weidevogelstand	12
3.4.3 Overige gebiedskenmerken	13
3.5 Gracht (2011-2016)	14
3.5.1 Ligging	14
3.5.2 Weidevogelstand	14
3.5.3 Overige gebiedskenmerken	15
3.6 Langelille (2011-2016)	16
3.6.1 Ligging	16
3.6.2 Weidevogelstand	16
3.6.3 Overige gebiedskenmerken	17
3.7 Lindedijk (2011-2016)	18
3.7.1 Ligging	18
3.7.2 Weidevogelstand	18
3.7.3 Overige gebiedskenmerken	18
3.8 Sonnega (2011-2016)	19
3.8.1 Ligging	19
3.8.2 Weidevogelstand	20
3.8.3 Overige gebiedskenmerken	20
3.9 Nijelamer (2011-2016)	21
3.9.1 Ligging	21
3.9.2 Weidevogelstand	22
3.9.3 Overige gebiedskenmerken	22
4 STREEFBEELD	24
4.1 Ontginning	24
4.2 Oldetrijne	25
4.3 Parel Postma	25
4.4 Oldetrijne Noord	26
4.5 Gracht	26
4.6 Langelille	26
4.7 Lindedijk	27
4.8 Sonnega	27
4.9 Nijelamer	27
5 MAATREGELEN	28
5.1 Mozaïekbeheer	28
5.2 Kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing van het mozaïekbeheer	36
5.3 Inrichtingsmaatregelen en overige activiteiten	40
6 VELDINVENTARISATIES	42
7 KOSTEN EN FINANCIERING	43
7.1 Beheerkosten SNL nieuwe mozaïeken	43
7.2 Beheerkosten SNL De Ontginning en Oldetrijne	50
7.3 Beheerkosten van heel Weststellingwerf	53
7.4 Inrichtingskosten en kosten overige activiteiten (euro's)	54

Bijlage:

Kaart

Bijdrage Marker- en Oosterbroek

1. INLEIDING

In 2009 hebben gedeputeerde staten van Fryslân Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf gevestigd in Weststellingwerf, benoemd als gebiedscoördinator collectief agrarisch natuurbeheer in het kader van het Provinciale Subsidiestelsel Natuur en Landschap.

In het gebied Weststellingwerf (m.u.v. de Tjongervallei) coördineert Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf het collectieve weidevogelbeheer.

Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf heeft voor dit doel voorliggend Collectief Beheerplan opgesteld voor een planmatige en doelmatige aanpak van het weidevogelbeheer.

Een uitzondering is een klein gebiedje rond De Blesse. Voor dit kleine gedeelte van Weststellingwerf is vorig jaar een plan ingeleverd door Kopse Agrarische Natuurvereniging; **een agrarische natuurvereniging uit Overijssel**. Het deelgebied dat zij beschrijven heet Marker- en Oosterbroek. U bent hierover toen apart benaderd door hun mozaïekregisseur, de heer Ton Flier. Hij heeft u toen het plan toegestuurd. De veranderingen voor 2011 vindt u in de bijlage.

In het Kwaliteitshandboek Gebiedscoördinatie van Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf zijn de interne processen, taken en verantwoordelijkheden uitgeschreven. Hieronder een korte beschrijving van de totstandkoming van dit CBP.

Totstandkoming.

De start van dit CBP vond formeel plaats op 28 september 2010 door middel van een voorlichtingsbijeenkomst. Alle leden en potentiële nieuwe leden zijn via een persoonlijke uitnodiging voor deze bijeenkomst uitgenodigd. Via een persbericht in de Stellingwerf zijn alle andere belangstellenden uitgenodigd. Ook is de uitnodiging breed verspreid onder de Vogelwachten en de WBE's.

Begin november meldde zich een nieuw lid die een boerderij in Nijelamer heeft gekocht. Als gebiedscoördinator van Ooststellingwerf is hij bekend met het weidevogelbeheer en hij wou graag meedoen met het weidevogelbeheer. Toen de huidige buurman in Nijelamer ook interesse had was daarmee ons probleem aan de noordelijke rand van dit mozaïek opgelost!

De afstemming van dit plan met de andere betrokken partijen in Weststellingwerf; Vogelwacht Wolvega, WBE, gemeente, SBB, Fryske Gea en Wetterskip Fryslân, vond plaats op 7 oktober. Helaas waren de vertegenwoordigers van Staatsbosbeheer en de gemeente verhinderd. Gelukkig zijn de lijnen in onze gemeente kort, we kennen elkaar persoonlijk. De afspraak dat wij elkaar, naast het jaarlijkse overleg, altijd even kunnen bellen is vorig jaar al gemaakt. Dat geldt ook voor andere personen in het netwerk dat wij inmiddels hebben opgebouwd, waaronder twee ecologen die woonachtig zijn in Weststellingwerf.

Het overleg met Staatsbosbeheer heeft inmiddels plaatsgevonden op 29 november. De resultaten van de overleggen zijn verwerkt in dit CBP.

Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf verklaart hierbij dat zij bij het opstellen van het Collectieve Beheerplan heeft gehandeld conform de vastgelegde processen in het Kwaliteitshandboek en dat zij met behulp van dit handboek een certificaat collectief agrarisch natuurbeheer heeft aangevraagd.

2. WEIDEVERGELKRING WESTSTELLINGWERF

Sinds 2003 werkt Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf nauw en intensief samen met de Vogelwachten en de WBE's: Vogelwacht Wolvega e.o., Vogelwacht De Blesse e.o., Vogelwacht Heerenveen-Oranjewoud, Vogelwacht Boijl, WBE Kuinder en Linde, WBE Beneden Linde en WBE De Veenpolders. Dit Collectief Beheerplan is, naast de agrariërs ook in overleg en in afstemming met deze organisaties opgesteld.

Het incidentele overleg dat er geregeld was met de TBO's, Waterschap en Gemeente is in 2009 geformaliseerd. Toen is afgesproken om de onderwerpen leidend te laten zijn: indien nodig zoeken we elkaar direct op. Eenmaal per jaar komen we in voltallig verband bij elkaar. Dit jaar was ons jaarlijkse overleg op 7 oktober 2010.

In dit overleg komen de volgende organisaties samen:

Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf	(handtekening)
gevestigd in Wolvega	H Roeles (naam)
	Voorzitter (functie)
Staatsbosbeheer, district Zuidoost	(handtekening)
	H.J. van der Veen (naam)
	Opzichter (functie)
Fryske Gea	(handtekening)
	A. Zijlstra (naam)
	Districtshoofd (functie)
Vogelwacht Wolvega e.o	(handtekening)
	H. Smid (naam)
	Secretaris (functie)
Vogelwacht De Blesse e.o.	(handtekening)
	U. Jellema (naam)
	Voorzitter (functie)
Vogelwacht Boijl	(handtekening)
	B. Nijsingh (naam)
	Voorzitter (functie)
Vogelwacht Heerenveen - Oranjewoud	(handtekening)
	W. Plantinga (naam)
	Secretaris (functie)

Wild Beheer Eenheid Kuinder en Linde (handtekening) F. Mulder (naam) Secretaris (functie)
Wild Beheer Eenheid De Veenpolders (handtekening) J.H. Oosterhuis (naam) Voorzitter (functie)
Wild Beheer Eenheid Beneden Linde (handtekening) T. Dolstra (naam) Penningmeester (functie)
Wetterskip Fryslân (handtekening) J. Zijlstra (naam) Medewerker Cluster Plannen (functie)
Gemeente Weststellingwerf (handtekening) B. van Lubek (naam) Medewerker Openbare Werken (functie)

3 DEELGEBIEDEN

3.1 Deelgebied De Ontginning 2010 t/m 2015

Deze tekst is ongewijzigd overgenomen uit het CBP van Weststellingwerf van vorig jaar. De resultaten en jaarlijkse wijzigingen vindt u in hoofdstuk 4 en 5. Het probleem dat wij hieronder beschrijven (de noordelijke rand) is inmiddels opgelost. Er is een boerderij verkocht en ook de buurman heeft zich inmiddels gemeld. Ook die aantallen vindt u in hoofdstuk 4 en de onderbouwing vindt u in hoofdstuk 5.

Gebiedsbeschrijving

3.1.1 Ligging

Deelgebied 1 heeft betrekking op De Ontginning.

Dit gebied draait al zes jaar mee in het collectieve weidevogelbeheer en het heeft vorig jaar meegedraaid in het proefproject Skriezekrite. Dit heeft geresulteerd in een toename van het aantal grutto's. De broedparen namen in de Skriezekrite toe van 17 in 2008 naar 39 in 2009! Lastig daarbij is dat het gebied niet helemaal overeenkwam met het gebied dat nu meedoet aan het mozaïek beheerplan. Met name de parel van Postma heeft nogal wat vogels 'afgesnoept'. En de percelen die te koop staan deden niet mee in het oude collectief maar wel in de Skriezekrite. Er zijn twee agrariërs uit het weidevogelcollectief afgehaakt.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	545 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	545 ha

Natuurlijke begrenzing

Schipsloot
Tjonger
Spoorlijn
De Scheene

Niet alle agrariërs/grondeigenaren binnen deze natuurlijke begrenzing willen mee doen aan weidevogelbeheer. Rondom de eendenkooi en aan de noordelijke buitenrand vallen hectares weg. Dit heeft geen invloed op het te voeren weidevogelbeheer, eerder dienen zij als natuurlijke buffer voor predatie.

Een probleem waar wij wel tegenaan lopen zijn percelen weiland die te koop staan. Deze worden nu op 1-jarige pachtbasis verhuurd. Daar kunnen dus geen 6-jarige contracten op worden afgesloten. Het is wel een perfect weidevogelgebiedje. Het beheer dat daar wordt gevoerd past goed in ons plan (vandaar ook de goede resultaten in de Skriezekrite) maar kunnen wij, cijfermatig, niet meenemen. Zo wordt een groot gedeelte van deze percelen gebruikt door een deelnemer aan ons mozaïekbeheer plan die op zijn eigen bedrijf 100 broedparen per 100 hectare heeft.

Op de kaart is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.1.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met recente stippenkaarten, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied.
(uitgedrukt in aantallen broedparen/gevonden nesten).

Weidevogelcollectief De Ontginning		
Soort	Aantal totaal 2009	Aantal per 100 ha 2009
Kievit	140	28

Grutto	34	7
Scholekster	39	8
Tureluur	31	6
Kuifeend	1	
Watersnip	2	
Wulp	11	2
Veldleeuwerik	1	
Gele Kwikstaart	3	
Graspieper	6	
TOTAAL	268	55
Totaal	Van de vier hoofdsoorten	50

3.1.3. Overige gebiedskenmerken De Ontginning

Openheid:

- *In het algemeen zeer goed, het is een weids open gebied met her en der, aan het lint een boerderij en een enkele burgerwoning. De wegen zijn smalle plattelandswegen die met name door aanwonende worden gebruikt.*
- *Onderstaande aandachtspunten vinden wij echter wel voor verbetering vatbaar, met dien verstande dat dit veelal regulier onderhoud betreft. Met name op het aspect begroeiing en opslag langs de vaarwegen moet beter toegezien worden. Dit is meegenomen in ons Weidevogelkring overleg en zal een terugkerend punt van aandacht zijn. De reden daarvoor is helder: begroeiing is een schuilplaats voor grond predatoren zoals vossen en bomen zijn een uitvalsbasis voor vliegende predatoren zoals buizerds.*

Soort opgaande begroeiing	Locatie
Laanbeplanting	Stadburen, Kooiweg
Begroeiing en opslag	De Tjonger, Schipsloot, Spoorlijn
Solitaire bomen	Verspreid

Waterhuishouding:

- *Goed*
- *Een gewenste verbetering is meer plas dras. Inmiddels heeft, naast de bestaande plas dras nog een agrariër uit het gebied zijn enthousiasme hiervoor omgezet in concrete plannen. In overleg met ons en de heer J Zijlstra van het Wetterskip is hij nu druk bezig om hier invulling aan te geven. Dit laat onverlet dat wij onze deelnemers blijven wijzen op het belang van water en wij goede hoop hebben op meer initiatieven.*

Oorzaak	Locatie
Meer plas-dras	Hele plangebied

Landgebruik

- *Goed met voldoende variatie in bemesting, beweiding en maaien.*
- *Maar natuurlijk kan het altijd beter. Het wijzen op het hanteren van verschillende maaidata maar ook bijvoorbeeld verschillende beweidingssystemen, graszaadmengsels en bemesting is een doorlopend proces waarbij dit beheerplan en dan met name de applicatie Beheer op Maat een goede overtuigingskracht gaf/geeft aan de boeren om te denken vanuit een gruttokuikentje. Vergeleken met de start van het weidevogelcollectief, nu zes jaar geleden, zie je duidelijk de voortgang die hier geboekt wordt. De jaarlijkse evaluaties die wij nu al zes jaar organiseren waarbij o.l.v. een deskundige de resultaten worden besproken met de agrariër, zijn nazorger en zijn wildbeheerder spelen hierin een belangrijke rol. Deze bijeenkomsten zullen wij dan ook zeker voortzetten.*
- *Wij zien dat het gebruik van de verplichte groenbemester op maïsland een negatieve invloed heeft op met name de kievit.*

Aspecten landgebruik	Locatie
Geen verplicht gebruik groenbemester	Hele plangebied
Meer variatie in maaidata	Hele plangebied

Predatiedruk:

- o Voor verbetering vatbaar.

Uit de jaarlijkse evaluaties blijkt telkens weer dat de predatiedruk hoog is. Grote hindernis hierbij is de wetgeving. We willen in samenwerking met de Wildbeheereenheden die werkzaam zijn in ons gebied en via overleggen op een hoger (provinciaal?) niveau hier toch resultaat boeken zodat de mogelijkheden om te bejagen/verjagen vergroot worden. Hiervoor stellen wij samen met de WBE's een plan van aanpak op waarbij behalve het onderbouwen van geconstateerde problemen met cijfermateriaal ook praktische maatregelen aandacht krijgen. We hopen dat het project o.l.v. Altenburg en Wymenga waarin de BFvW, BoerenNatuur, TBO's, WBE's en de provincie Fryslân gaan samenwerken, hierin ook een grote rol kan spelen.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer, Eendenkooi
Steenmarter	
Kiekendief	
Kraai	
Reiger	
Ooievaar	Ooievaarskolonie Spanga
Buizerd	
Wilde katten	

Ruimtelijke Ordening:

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2010-2015)

Op de kaart wordt e.e.a. aangegeven.

3.2 Deelgebied Oldetrijne 2010 t/m 2015

Deze tekst is ongewijzigd overgenomen uit het CBP van Weststellingwerf van vorig jaar. De resultaten en jaarlijkse wijzigingen vindt u in hoofdstuk 4 en 5.

Gebiedsbeschrijving**3.2.1 Ligging**

Deelgebied 2 heeft betrekking op Oldetrijne gelegen in de gemeente Weststellingwerf.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	275 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	275 ha

Natuurlijke begrenzing

Helomavaart
Peter Stuyvesantweg
Merriemaden
De Meenthe
De Sasweg
De Linde

Op de kaart is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.2.2. Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de recente stippenkaarten, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen broedparen/gevonden nesten).

Deelgebied Oldetrijne		
Soort	Aantal totaal 2008	Aantal per 100 ha 2008
Kievit	143	52
Grutto	9	3
Scholekster	20	7
Tureluur	3	1
Kuifeend	2	
Veldleeuwerik	2	
Gele Kwikstaart	1	
Graspieper	1	
TOTAAL	181	66
Totaal	Van de vier hoofdsoorten	64

3.2.3 Overige gebiedskenmerken Oldetrijne

Openheid en rust:

- *Goed, het is een waterrijk, weids, open gebied met her en der, in het lint een boerderij.*
- *Voor verbetering vatbaar is absoluut het zandzuigergat bij de Driewegsluis. Dit waterrijke perceel was vroeger altijd een goede vogellocatie maar valt nu buiten het weidevogelkerngebied. Het is in eigendom van Fryske Gea, met een botanische doelstelling en verruigt totaal. Voor dit deelgebied wordt het aanpakken van deze verruiging hét speerpunt voor de komende jaren. De reden daarvoor is helder: begroeiing is een schuilplaats voor grond predatoren zoals vossen en bomen zijn een uitvalsbasis voor vliegende predatoren zoals buizerds.*
- *De rietkragen langs de Linde vallen in principe onder het gewone, reguliere onderhoud. Met name op de aspecten begroeiing en opslag moet goed toegezien worden. Dit is meegenomen in ons Weidevogelkring overleg. De reden daarvoor is helder: begroeiing is een schuilplaats voor grond predatoren zoals vossen.*

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Begroeiing en opslag	Rondom zandzuigergat bij Driewegsluis
Rietkragen	Langs de Linde

Waterhuishouding:

- *Goed*
- *Een gewenste verbetering is het aandeel plas dras. Gelukkig is ook in dit deelgebied een agrariër enthousiast geworden voor deze vorm van beheer. Inmiddels is contact opgenomen met het Wetterskip. Het plan is nog niet ingetekend in de Toolkit omdat dit intekenen zeer problematisch gaat. Vanwege de te volgen ontheffingsprocedure lukt het niet meer om de plasdras vóór 15 februari te realiseren. In 2011 wordt dit pakket wel aangevraagd. Het staat inmiddels al aangegeven op de kaartbijlage. En wij hebben het plan ter financiering in dit Beheerplan meegenomen. De inrichtingskosten worden wel in 2010 gemaakt.*

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie
Te weinig plas-dras	Hele plangebied

Landgebruik:

- Goed
- Ook hier is een gewenste verbetering natuurlijk nog meer variatie in het gebied, o.a. door het hanteren van verschillende maaidata maar ook bijvoorbeeld verschillende beweidingssystemen, graszaadmengsels en bemesting. Dit is een doorlopend proces waarbij dit beheerplan en dan met name de applicatie Beheer op Maat een goede overtuigingskracht gaf/geeft aan de boeren om te denken vanuit een gruttokuikentje. Vergeleken met de start van het weidevogelcollectief, nu zes jaar geleden, zie je duidelijk de voortgang die hier geboekt wordt. De jaarlijkse evaluaties die wij nu al zes jaar organiseren waarbij o.l.v. een deskundige de resultaten worden besproken met de agrariër, zijn nazorger en zijn wildbeheerder spelen hierin een belangrijke rol. Deze bijeenkomsten zullen wij dan ook zeker voortzetten.
- Wij zien dat het gebruik van de verplichte groenbemester op maïsland een negatieve invloed heeft op met name de kievit.

Aspecten landgebruik	Locatie
Te weinig variatie in maaidata	Hele plangebied
Verplicht gebruik groenbemester	Maïspcelen

Predatiedruk:

- Voor verbetering vatbaar.
Uit de jaarlijkse evaluaties blijkt telkens weer dat de predatiedruk hoog is. Grote hindernis hierbij is de wetgeving. We willen in samenwerking met de Wildbeheereenheden die werkzaam zijn in ons gebied en via overleggen op een hoger (provinciaal?)niveau hier toch resultaat boeken zodat de mogelijkheden om te bejagen/verjagen vergroot worden. Hiervoor stellen wij samen met de WBE's een plan van aanpak op waarbij behalve het onderbouwen van geconstateerde problemen met cijfermateriaal ook praktische maatregelen aandacht krijgen. We hopen dat het project o.l.v. Altenburg en Wymenga waarin de BFvW, BoerenNatuur, TBO's, WBE's en de provincie Fryslân gaan samenwerken, hierin ook een grote rol kan spelen.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Boswallen/bebossing Sonnega/Oldetrijne
Reiger	Rottige Meenthe
Hermelijn	
Bunzing	
Wezel	
Steenmarter	
Das	
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Buizerd	Rottige Meenthe, boswallen buiten het gebied,, Zandzuigergat
Kraaien	

Ruimtelijke Ordening:

- Kans binnen planperiode (2010-2015): langs de Linde wordt nog EHS gerealiseerd. Onze vereniging wordt hierbij betrokken en wij zien hier nog wel kansen voor meer/beter weidevogelbeheer.

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie
Realisering EHS	Langs De Linde

- Mogelijke bedreiging binnen planperiode (2010-2015):
Momenteel zijn er in een zéér pril stadium plannen voor het realiseren van een recreatiepark langs de Helomavaart. Niet alleen de planvorming is nog onzeker, ook bij de daadwerkelijke uitvoering die moet geschieden door particulier initiatief dan wel een projectontwikkelaar worden grote vraagtekens gezet. Ook bij deze planvorming worden wij betrokken.

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie
Mogelijke aanleg recreatiepark met golfbaan	Langs Helomavaart

3.3 Parel Postma 2010 t/m 2015

Deze tekst is ongewijzigd overgenomen uit het CBP van Weststellingwerf van vorig jaar. De resultaten en jaarlijkse wijzigingen vindt u in hoofdstuk 4 en 5.

In Nijeholtwolde tegen het gebied van De Ontginning aan maar net over de spoorlijn bevindt zich het bedrijf van de familie Postma. Dit bedrijf heeft in de SAN zes jaren succesvol meegedraaid in het weidevogelcollectief De Ontginning. Vanwege de spoorlijn moeten zij nu, door de nieuwe regelgeving, als parel verder. In 2009 had dit bedrijf 79 kieviten, 3 scholeksters, 1 grutto en 2 tureluurs op 42,62 ha. Dit is omgerekend een dichtheid van 199 per 100 ha.! Het totaal van 85 aantallen van de vier hoofdsoorten is ruim voldoende om mee te kunnen doen als parel.

3. 4 Deelgebied Oldetrijne Noord 2011 t/m 2016

Gebiedsbeschrijving

3.4.1 Ligging

Deelgebied Oldetrijne Noord is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	200 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	200 ha

Natuurlijke begrenzing

Pieter Stuyvesantweg
Helomavaart
Kerkeweg
Sonnegaweg

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.4.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen gevonden nesten).

Deelgebied Oldetrijne Noord			
Soort	Ter info: Aantal 2009	Aantal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	87	92	46
Grutto	4	5	2
Scholekster	12	16	8
Tureluur	1	6	3
Totaal	104	119	60

3.4.3. Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- o Goed. Het betreft hier een open weids gebied met her en der enkele boerderijen. Het gebied wordt zowel aan één kant begrensd als doorsneden door water. Waarbij de waterloop die het gebied doorsnijdt geen enkele beperking geeft voor de kuikentjes.
- o De boswal die haaks op de Pieter Stuyvesantweg staat is de enige dissonant in het gebied. Deze zou mogelijk als uitvalsbasis kunnen dienen voor predatoren. Dit is nu niet aan de orde en we hopen, o.a. door bij Staatsbosbeheer aan te dringen op goed onderhoud, dat dit voorkomen kan worden. Wel hanteren wij deze boswal als een natuurlijke grens voor het mozaïekgebied.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Begroeiing en opslag	Langs de Helomavaart en de Scheene
Rietkragen	Langs de Helomavaart
Boswal	Haaks op de Pieter Stuyvesantweg

Waterhuishouding

- o Goed
Langs de Helomavaart liggen enkele percelen die van nature vaak vrij nat zijn en die perfect zijn voor de weidevogels. De eigenaar wil dit effect versterken door een plasdras aan te leggen met daarom heen uitgestelde maaidatum.
- o Voor verbetering vatbaar zijn de oevers. Deze zijn op sommige plaatsen erg steil. In overleg met het waterschap is het plan opgevat om langs De Scheene natuurvriendelijke oevers te creëren.

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie
Steile oevers	m.n. langs de grotere (waterschaps)sloten

Landgebruik

- o Goed. Gevarieerd met aandacht voor de weidevogel.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïslaan aangegeven.

Predatiedruk

- o Voor verbetering vatbaar. Waar de WBE's de vos inmiddels redelijk onder controle hebben gekregen wordt de overlast van het ooievaarsstation van de familie Van Maarsen te Spanga een steeds groter probleem voor de weidevogelkuikentjes. De succesvolle terugkeer van de ooievaar op meerdere plaatsen in Friesland neemt ons inziens inmiddels zulke vormen aan dat ingrijpen door de Provinciale overheid gewenst is! Dit punt is ook aan de orde geweest in het overleg met Staatsbosbeheer. Besloten is om een onderzoek in te stellen naar de predatie zodat e.e.a. met cijfers onderbouwd kan worden.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer en Rottige Meenthe
Reiger	Rottige Meenthe
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Hermelijn	

Bunzing	
Wezel	
Steenmarter	
Das	Ooit uitgezet in Ooststellingwerf. Nu hier al.
Buizerd	
Kraaien	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.5 Deelgebied Gracht 2011 t/m 2016

Gebiedsbeschrijving

3.5.1 Ligging

Deelgebied Gracht is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	104 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	104 ha

Natuurlijke begrenzing

geen

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.5.2. Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen gevonden nesten).

Deelgebied Gracht			
Soort	Ter info: Aantal 2009	Aantal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	35	43	41
Grutto	1		
Scholekster	8	9	9
Tureluur	1		
Totaal	45	52	50

De deelnemers aan de oude SAN begonnen in 2005 met 83 vogels (72 K; 3 G; 8 S). In 2007 en 2008 werden hier in het kader van de ruilverkaveling Echtener - Groote Veenpolder heel veel percelen vergraven. In 2008 hadden de deelnemers 49 vogels (40 K; 1 G; 7S).

3.5.3. Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- Goed. Het gebiedje ligt in een veel groter plattelandsgebied dat zich overal kenmerkt door openheid en rust. De weg die het gebiedje doorkruist wordt vrijwel uitsluitend gebruikt door aanwonenden en levert daarmee geen belemmeringen voor de weidevogels en hun kuikentjes. Ditzelfde geldt voor de waterloop die door het gebiedje loopt.
- Wel is het storend dat, in het kader van de ruilverkaveling die hier heeft plaatsgevonden en die binnenkort officieel wordt afgerond, er door Staatsbosbeheer bomen zijn geplant langs de weg.
- Hetzelfde geldt voor een natuurgebiedje dat direct grenst aan ons weidevogelgebied. Dit heeft de botanische bestemming: moeras gekregen. Gelukkig kon in het overleg met Staatsbosbeheer afgesproken worden dat de omliggende agrariërs waarvan twee deelnemen aan het weidevogelcollectief, dit gebied mogen onderhouden zodat het een open gebied blijft. In het moerasgebied zijn verschillende waterdieptes aanwezig. Het diepste water ligt helaas het dichtst bij ons gebied en een mogelijke plas-dras wat verder weg: dit kan niet aangepast worden.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Laanbeplanting	Langs de Gracht
Mogelijk in de toekomst het natuurgebiedje	Net boven het mozaïekgebied

Waterhuishouding

- Goed

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- Goed. De vier deelnemende agrariërs weiden hun koeien en enkele percelen worden in wisselbouw gebruikt voor mais. Dit geeft een prachtig gevarieerd gebruik.

Aspecten landgebruik	Locatie
Natuurgebied	Net boven het mozaïek

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- Voor verbetering vatbaar. Waar de WBE's de vos inmiddels redelijk onder controle hebben gekregen wordt de overlast van het ooievaarsstation in Spanga een steeds groter probleem voor de weidevogelkuikentjes. De succesvolle terugkeer van de ooievaar op meerdere plaatsen in Friesland neemt ons inziens inmiddels zulke vormen aan dat ingrijpen door de Provinciale overheid gewenst is! Dit punt is ook aan de orde geweest in het overleg met Staatsbosbeheer. Besloten is om een onderzoek in te stellen naar de predatie zodat e.e.a. met cijfers onderbouwd kan worden.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer Rottige Meenthe
Reiger	Rottige Meenthe
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Wezel	
Bunzing	

Buizerd	
Kraaien	
Steenmarter	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.6 Deelgebied Langelille 2011 t/m 2016

Gebiedsbeschrijving

3.6.1 Ligging

Deelgebied Langelille is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	110 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	110 ha

Natuurlijke begrenzing

Langelilleweg
Kerkeweg
Gracht

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.6.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen broedparen/gevonden nesten).

Deelgebied Langelille			
Soort	Ter info: Aantal 2009	Aantal totaal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	78	47	43
Grutto		2	2
Scholekster	8	9	8
Tureluur			
Totaal	86	58	53

3.6.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- o Goed. Het betreft een echt plattelandsgebied aan de Tjonger met verspreid liggende lintbebouwing langs de Langelilleweg en in de dorpskern een klein stukje aaneengesloten lintbebouwing aan de Kerkeweg. Beide wegen worden meest voor plaatselijk verkeer gebruikt. En dat geldt helemaal voor de derde weg die het gebied begrenst: de Gracht.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Laanbeplanting	Langs de Kerkeweg
Begroeiing en opslag	Een klein particulier natuurterreintje links boven het mozaïek

Waterhuishouding

- o Goed

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- o Goed. De deelnemers aan dit mozaïek gebruiken hun gronden verschillend waardoor altijd een gevarieerd geheel ontstaat van mais waar de kieviten zich concentreren en beweide en gemaaide graslanden waar de kuikentjes zich thuis voelen.
- o Vorig jaar zijn de oevers van de Tjonger opnieuw ingericht en bijzonder geschikt gemaakt voor steltlopers. Beide gebieden zullen elkaar ongetwijfeld versterken.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- o Voor verbetering vatbaar. Behalve de reigers uit de Brandemeer zie je ook hier in toenemende mate ooivaars verschijnen. Zie de oproep bij de vorige gebieden.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer
Reiger	Brandemeer
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Wezel	
Bunzing	
Hermelijn	
Buizerd	
Steenmarter	
Kraai	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.7 Deelgebied Lindedijk 2010 t/m 2016

Gebiedsbeschrijving

3.7.1 Ligging

Deelgebied Lindedijk is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	120 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	120 ha

Natuurlijke begrenzing

Lindedijk
Pieter Stuyvesantweg
Gracht

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.7.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen gevonden nesten).

Deelgebied Lindedijk			
Soort	Ter info: Aantal 2009	Aantal totaal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	80	68	57
Grutto	2	2	2
Scholekster	5	6	5
Tureluur	1	2	2
Totaal	88	78	66

Let op: het gebied van 2010 komt niet volledig overeen met het oude SAN gebied. Met name een cluster met daarin o.a. een grutto en 2 tureluurs konden we in de nieuwe begrenzing niet meenemen.

3.7.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- o Goed. Het betreft een weids plattelandsgebied aan de rivier de Linde met her en der een boerderij. Links onder ligt het gehucht Slijkenburg waar ongeveer 40 mensen wonen.
- o De begroeiing die altijd ontstaat langs een waterloop is een punt van aandacht. Op zich is regulier onderhoud van de oevers van de Linde voldoende.
- o Links boven ons mozaïek ligt De Kolk; een plas water met daaromheen begroeiing. Op dit moment geeft dat geen problemen maar het heeft onze aandacht. Midden boven ons mozaïek ligt een klein particulier natuurterreintje.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Begroeiing en opslag	Langs de Linde
Rietkragen	Langs de Linde
Bomen en begroeiing	De Kolk en het natuurterreintje aan de Gracht

Waterhuishouding

- o Goed

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- o Goed. Er is voldoende variatie in het grondgebruik om rust, voedsel en bescherming te bieden aan de weidevogels en hun kuikentjes.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- o Voor verbetering vatbaar. Waar de WBE's de vos inmiddels redelijk onder controle hebben gekregen wordt de overlast van het ooievaarsstation in Spanga een steeds groter probleem voor de weidevogelkuikentjes. De succesvolle terugkeer van de ooievaar op meerdere plaatsen in Friesland neemt ons inziens inmiddels zulke vormen aan dat ingrijpen door de Provinciale overheid gewenst is! Dit punt is ook aan de orde geweest in het overleg met Staatsbosbeheer. Besloten is om een onderzoek in te stellen naar de predatie zodat e.e.a. met cijfers onderbouwd kan worden.
- o Het is mogelijk dat De Kolk een uitvalsbasis voor predatoren gaat vormen. Wij brengen dit onder de aandacht van de WBE.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Rottige Meenthe
Reiger	Rottige Meenthe
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Wezel	
Bunzing	
Hermelijn	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.8 Deelgebied Sonnega 2010 t/m 2016

Gebiedsbeschrijving

3.8.1 Ligging

Deelgebied Sonnega is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	160 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	160 ha

Natuurlijke begrenzing

Sonnegaweg
Hoofdweg

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.8.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen broedparen/gevonden nesten).

Deelgebied Sonnega		
Soort	Aantal totaal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	64	40
Grutto	14	9
Scholekster	11	7
Tureluur	12	8
Totaal	101	63

Dit gebied is voor onze vereniging nieuw. Over 2009 zijn wel gegevens bekend maar die liggen bij de Vogelwacht. Vorig jaar had 1 deelnemer al 45 vogels op krap 20 hectare. De aanvraag om parel te worden voldeed helaas niet aan de norm van 75 vogels ongeacht de aantallen hectares.

3.8.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- Goed. Het gebied ligt tussen twee plattelandswegen in waaraan lintbebouwing ligt.
- Wel staan er op een perceel drie korte zogenaamde miltvuurbosjes. Het onderhoud hieraan is matig en moet voor ons weidevogelmozaïek correcter opgepakt worden. In 2010/2011 is een inhaalslag nodig.
- En op de grens staat een boswal die regulier onderhouden moet worden.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Miltvuurbosjes	Haaks op Hoofdweg

Waterhuishouding

- o Goed. Door een van de deelnemers wordt een plas dras in het gebied gerealiseerd.

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- o Goed. In verhouding kent dit mozaïek veel mais. Dit trekt vooral kieviten en scholeksters. Op de graslanden ligt voldoende zwaar beheer. Het stalvoeren van een deelnemer zorgt mede voor variatie in graslengte. Ook de ruime beschikbaarheid van ruige mest vanwege de bedrijfsvoering van een van de deelnemers is een pré.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- o Voor verbetering vatbaar. Ook hier is de ooivaar geen onbekende verschijning meer. Zie de oproep bij de andere gebieden.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer
Reiger	Brandemeer/Rottige Meenthe
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Steenmarter	
Wilde katten	
Buizerd	
Kraaien	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.9. Deelgebied Nijelamer 2010 t/m 2016

Gebiedsbeschrijving

3.9.1 Ligging

Deelgebied Nijelamer is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	370 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	370 ha

Natuurlijke begrenzing

Schipsloot
Schipslootweg
De Tjonger
Hoofdweg

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.9.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen gevonden nesten).

Deelgebied Nijelamer				
Soort	Ter info: Aantallen 2008 en 2009		Aantal totaal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	(131)	118	145	40
Grutto	(15)	12	12	3
Scholekster	(26)	22	19	5
Tureluur	(8)	4	14	4
Totaal	(180)	156	190	51

Omdat dit gebied juist in 2009 een slecht jaar had voegen we de cijfers van 2008 ook toe. Die zijn representatief voor 2005-2007.

3.9.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- o Goed. Dit gebied is een weids en open plattelandsgebied met her en der een boerderij. Naast het gebied liggen terreinen van Staatsbosbeheer. De bovenste heeft de doelstelling kruiden- en faunarijk grasland, daaronder ligt de doelstelling moeras met daarnaast de doelstellingen vochtig weidevogelgrasland en vochtig hooiland. Beide gebieden zijn door hun begroeiing niet meer in trek bij de weidevogels. Ook voor ons mozaïek zien wij nog geen toegevoegde waarde.
- o De begroeiing langs de waterlopen is natuurlijk een voortdurend punt van aandacht. De contacten hierover met het Wetterskip verlopen gelukkig bijzonder constructief.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Begroeiing en opslag	Langs de Tjonger en Schipsloot
Rietkragen	Langs de Tjonger en Schipsloot
Begroeiing natuurgebieden	Brandemeer

Waterhuishouding

- o Goed. Een van de deelnemers overweegt een plas dras aan te leggen. Ook hierover loopt inmiddels contact met het Wetterskip. Deze plas dras komt onder een terrein van Staatsbosbeheer te liggen waarop de doelstelling moeras en kruidenrijk en faunarijk grasland ligt.

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- o Goed. De deelnemers hebben elk hun eigen stijl van bedrijfsvoering. Er wordt gemaaid, gestalvoerd, beweid en mais verbouwd wat leidt tot een gevarieerd gebruik van de weilanden.
- o Ons mozaïek ligt naast natuurterreinen van Staatsbosbeheer. Hierop liggen volgens de natuurkaart de doelstellingen: kruiden- en faunarijk grasland, vochtige weidevogelgraslanden, vochtige hooilanden en moeras. Wij hebben niet de indruk dat deze gebieden in trek zijn bij de weidevogels.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- o Voor verbetering vatbaar.
- o Dit gebied ligt voor een groot gedeelte in een ganzengedoo gebied. Probleem daarbij is dat hier niet met de lichtbak op vossen gejaagd mag worden, terwijl de ganzen 's nachts toch op het water zitten. De WBE's hebben dit probleem inmiddels bij de Provincie aangekaart.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer
Reiger	Brandemeer
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Steenmarter	
Kraaien	
Buizerd	
Wilde katten	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

4. STREEFBEELD

(alleen ambitie weidevogelstand)

Alle deelplannen gaan uit van alle weidevogels. De grutto is leidend maar niet bepalend. Vertaald naar percentages klinken de ambities hoog en bijna onrealistisch maar als uitgangspunt zijn in eerste instantie de aantallen genomen die in de afgelopen zes jaren eens zijn behaald. We hebben de lat hoog gelegd; agrariërs zullen meer nog dan voorheen in hun bedrijfsvoering rekening moeten houden met de weidevogel. Als coördinator zullen wij strikt toezien op de uitvoering van de aangegeven maatregelen (de contracten) en blijven we via voorlichting en scholing het weidevogelbeheer stimuleren zodat het beheer nog meer tussen de oren komt te zitten.

4.1 De Ontginning 2010 t/m 2015

De weidevogelkring stelt zich ten doel om gedurende de planperiode de weidevogelpopulatie ten opzichte van 2009 met gemiddeld 10 tot 25% te laten groeien. O.a.:

- een groei van gruttopopulatie van 25%
- een groei van de Kievitpopulatie met 20%
- een groei van de scholeksterpopulatie met 10%
- een groei van de tureluurpopulatie met 15%

En het aantal soorten met 20% te vergroten.

Deze prognose is gebaseerd op:

-jarenlange bestaande (tel)gegevens van de Vogelwacht en de gegevens van de Skriezekrite voor de grutto.

-kennis en inzicht van de gebruikers van de gronden in het gebied.

Onderstaande tabel geeft de concrete ambitie van de weidevogelkring voor de belangrijkste doelsoorten.

In het rood de resultaten van 2010. De resultaten zijn bijzonder teleurstellend voor de grutto. Toch stellen we onze ambitie nog niet bij.

Omdat we twee nieuwe deelnemers hebben zijn de gegevens van hun percelen in het groen vermeld. **De uitbreiding valt in het weidevogelkerngebied en omvat 50 hectare met daarop 28 Kieviten en 1 scholekster.** Daarmee voldoen zij aan de instapeis van 50 broedparen per 100 hectare.

De Ontginning							
Doelsoort	Referentie 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kievit	140	145 149 + 28= 177	150	155	160	165	168
Grutto	34	36 23	38	40	41	42	43
Scholekster	39	40 44 +1= 45	40	41	41	42	43
Tureluur	31	31 31	32	33	34	34	35
Slobeend	0	0 1	1	1	1	1	1
Kuifeend	1	2	2	2	2	2	2
Krakeend	0	0 11	1	1	1	2	2
Watersnip	2	2	2	2	3	3	4
Wulp	11	12 7	12	12	13	13	14
Veldleeuwerik	1	2	3	5	6	7	8
Gele Kwikstaart	3	3 2	3	3	3	3	3
Graspieper	6	6 3	6	6	6	6	6

4.2 Oldetrijne 2010 t/m 2015

(alleen ambitie weidevogelstand)

De weidevogelkring stelt zich ten doel om gedurende de planperiode de huidige weidevogelpopulatie ten opzichte van 2008 met gemiddeld 20% te laten groeien. O.a.:

- o een groei van gruttopopulatie van 20%
- o een groei van de kievitpopulatie met 10%
- o een groei van de scholeksterpopulatie 20%
- o een groei van de tureluurpopulatie met 25%

En het aantal soorten met 25% te vergroten.

Deze prognose is gebaseerd op:

- jarenlange bestaande (tel)gegevens van de Vogelwacht
- kennis en inzicht van de gebruikers van de gronden in het gebied.

Onderstaande tabel geeft de concrete ambitie van de weidevogelkring voor de belangrijkste doelsoorten.

In het rood de resultaten van 2010. Met name de toename van de grutto is spectaculair te noemen!

Oldetrijne							
Doelsoort	Referentie 2008	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kievit	143	145 144	147	150	152	155	157
Grutto	9	9 22	10	10	10	11	11
Scholekster	20	21 25	22	23	24	25	26
Tureluur	3	3 6	3	3	3	4	4
Slobeend	0	0	0	0	1	1	1
Kuifeend	2	2 1	2	2	2	3	3
Krakeend	0	0 2	1	1	1	1	1
Watersnip	0	0	1	1	1	1	1
Wulp	0	0	0	0	1	1	1
Veldleeuwerik	2	2	2	2	2	2	2
Gele Kwikstaart	1	1 5	1	1	2	2	2
Graspieper	1	1	1	1	1	1	1

4.3 Parel Postma

Postma had in 2010 29 kieviten en 3 scholeksters. Veel minder dan in 2009. De speciale maatregel die hij toen had genomen; een perceel triticale niet meer bewerken, heeft hij niet herhaald. Ook zien we dat de vogels naar de plas dras in De Ontginning trekken.

We willen dit project toch graag nog eens herhalen en zijn momenteel bezig om hiervoor financiële middelen te zoeken. Zie ook hoofdstuk 5.3.

4.4 Oldetrijne Noord

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met gemiddeld 10% te laten groeien.
- een groei van gruttopopulatie van 60% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Deelgebied Oldetrijne Noord			
Doelsoort	Aantal 2010 (referentie)	Aantal 2011 (ambitie)	Aantal 2016 (ambitie)
Kievit	92	96	102
Grutto	5	6	8
Scholekster	16	17	18
Tureluur	6	7	9

4.5 Gracht

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met 20% te laten groeien.
- een terugkeer van de grutto te realiseren.

Onderstaande tabellen geven de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Deelgebied Gracht			
Doelsoort	Aantal 2010 (referentie)	Aantal 2011 (ambitie)	Aantal 2016 (ambitie)
Kievit	43	46	51
Grutto			1
Scholekster	9	10	13
Tureluur			

4.6 Langelille

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met 25% te laten groeien.
- een groei van gruttopopulatie van 50% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Deelgebied Langelille			
Doelsoort	Aantal 2010 (referentie)	Aantal 2011 (ambitie)	Aantal 2016 (ambitie)
Kievit	47	49	55
Grutto	2	3	4
Scholekster	9	10	14
Tureluur			

4.7 Lindedijk

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met 20% te laten groeien.
- een groei van gruttopopulatie van 50% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Deelgebied Lindedijk			
Doelsoort	Aantal 2010 (referentie)	Aantal 2011 (ambitie)	Aantal 2016 (ambitie)
Kievit	68	70	80
Grutto	2	3	4
Scholekster	6	7	10
Tureluur	2	3	4

4.8 Sonnega

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met 20% te laten groeien.
- een groei van gruttopopulatie van 30% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Deelgebied Sonnega			
Doelsoort	Aantal 2010 (referentie)	Aantal 2011 (ambitie)	Aantal 2016 (ambitie)
Kievit	64	67	76
Grutto	14	15	18
Scholekster	11	13	15
Tureluur	12	13	15

4.9 Nijelamer

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met 15% te laten groeien.
- een groei van gruttopopulatie van 20% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Deelgebied Nijelamer			
Doelsoort	Aantal 2010 (referentie)	Aantal 2011 (ambitie)	Aantal 2016 (ambitie)
Kievit	145	149	165
Grutto	12	13	15
Scholekster	19	21	25
Tureluur	14	15	17

5 MAATREGELLEN

5.1 Mozaïekbeheer

Rekening houdende met het gewenste streefbeeld uit voorgaand hoofdstuk en de aanvullende voorwaarden uit het Natuurbeheerplan Fryslân, is per deelgebied een mozaïek van beheermaatregelen gevormd. De samenstelling van dit mozaïek is in onderstaand overzicht in oppervlakttes beheerpakketten per jaar weergegeven.

Dit overzicht is inclusief:

- reeds afgesloten agrarische beheerpakketten,
- de voor weidevogels waardevolle botanische pakketten.

Dit overzicht is exclusief:

- de pakketten zonder weegfactor (legselbeheer). Zie hiervoor hoofdstuk 7 Financiën.
- de pakketten die tijdelijk zijn (het last-minute beheer, kuikenstroken).

De deelnemers gaan er wél van uit dat zij van deze laatste mogelijkheid gebruik gaan maken.

Voorgenomen pakket beheersmaatregelen per deelgebied, per jaar:

Deelgebied De Ontginning 595 ha.							
Beheerseizoen		2011			2016		
Aantal grutto's 2010 (ambitie 2011= 38)		23					
Kuikenland (ambitie=53,2) waarvan kruidenrijk (15,2)		32,2					
		9,2					
Beheerpakket	Weeg- factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL- beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL- beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2		5,88	7,056			
A01.01.01b	1,4		2,75	3,85			
A01.01.01c	1,5						
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8		2,93	2,344			
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8	2,7		2,16			
A01.01.03c	0,8	0,5		0,4			
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	44,69	1,56	69,375			
A01.01.06	1,5	3,06		4,59			
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5	0,98		1,47			
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunairijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland			91,245				
waarvan kruidenrijk (ha)			70,845				

Hieronder de tabel die vorig jaar werd gebruikt, aangevuld met de wijzigingen:

De Ontginning						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ambitie aantal grutto's (<i>werkelijk</i>)	36 (23)	38	40	41	42	43
Ambitie kuikenland (ha)	47,6	32.20	53,2	56	57,4	58,8
Beheerpakket Beheermaatregel Toeslag		Uitgebreid met 50 ha.				
A01.01.01a rustperiode 1-4/1-6		5.88				
A01.01.01b rustperiode 1-4/8-6		2.75				
A01.01.01c rustperiode 1-4/15-6						
A01.01.02b voorweiden 8-5/22-6		2.93				
AO1.01.03b plas-dras 15-2/15-5	2,7	2.7				
AO1.01.03cplas-dras 15-2/15-6	0,5	0.5				
AO1.01.04a2 legselbeheer 50 paar	368,38	401.22				
AO1.01.04a3 legselbeheer 75 paar	26,04	26.04				
AO1.01.04a4 legselbeheer 100 paar	21,13	20.03				
AO1.01.04b legselbeheer bouwland	75,09	76.39				
AO1.01.05 kruidenrijk weidevogelgrasland	43,39	44.69				
AO1.01.06 extensief beweid	3,06	3.06				
AO1.01.07a ruige mest	43.39	57.55				
AO1.01.08 kuikenstroken						
AO2.01.03a botanische weiderand	1,9	0.98 De rest is afgewezen				

Deelgebied Oldetrijne 275 ha.							
Beheerseizoen	2011				2016		
Aantal grutto's 2010	22						
Ambitie kuikenland waarvan kruidenrijk (ha)	30,8						
	8,8						
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2	7,17		8,604			
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5		6,11	9,165			
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8						
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	16,38		24,57			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5	2,31		3,465			
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland waarvan kruidenrijk (ha)			45,804				
			31,35				

Ook hier de tabel die vorig jaar werd gebruikt erbij om de verschillen duidelijk te laten zien:

Oldetrijne						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ambitie aantal grutto's (werkelijk)	9 (22)	10	10	10	11	11
Ambitie kuikenland (ha)	12,6	30.8	14	14	14	15,4
Beheerpakket						
Beheermaatregel						
Toeslag						
AO1.01.01a rustperiode 1-4/1-6	7,17	7.17				
AO1.01.01b rustperiode 1-4/8-6						
A 01.01.01c rustperiode 15 -6		6.11				
AO1.01.03c plas-dras 15-2/15-6	0,5 is voorlopig afgewezen	0.5				
AO1.01.04a2 legselbeheer 50 paar	194,14	194.14				
AO1.01.04b legselbeheer op bouwland	44,74	38.77				
AO1.01.05Kruidenrijk weidevogelgrasland	17,62	16.38 (1.24 afgewezen)				
AO1.01.07a ruige mest	24,79	30.9				
AO1.01.08 Kuikenstroken						
A02.01.01 Botanisch weiland	0,97	afgewezen				
A02.01.03a Botanische weiderand	2,31	2.31				

En nu de nieuwe gebieden:

Deelgebied Oldetrijne Noord 200 ha.							
Beheerseizoen		2011			2016		
Aantal grutto's 5 (ambitie=6)		5			8		
Ambitie kuikenland (=8,4)		7			11,2		
waarvan kruidenrijk (=2,4)(ha)		2			3,2		
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2		9,63	11,556			
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5						
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8		0,772	0,6176			
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5		10,692	16,038			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland			28,2116				
waarvan kruidenrijk (ha)			16.038				

Deelgebied Gracht 104 ha.							
Beheerseizoen		2011			2016		
Ambitie aantal grutto's							1
Ambitie kuikenland waarvan kruidenrijk (ha)							1,4
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2						
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5		1,881	2,8215			
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8						
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5		2,031	3,0465			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland waarvan kruidenrijk (ha)			5,868				
			3,047				

Deelgebied Langelille 110 ha.							
Beheerseizoen		2011			2016		
Aantal grutto's (ambitie=3)		2					
Ambitie kuikenland (=4,2)		2,8					
waarvan kruidenrijk (=1,2)(ha)		0,8					
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2						
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5						
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7		4,85	3,395			
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8						
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5		9,552	14,328			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland			17,723				
waarvan kruidenrijk (ha)			14,33				

Deelgebied Lindedijk 120 ha.							
Beheerseizoen		2011			2016		
Aantal grutto's (ambitie=3)		2					
Ambitie kuikenland (4,2) waarvan kruidenrijk(1,2) (ha)		2,8					
		0,8					
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2						
A01.01.01b	1,4		1,699	2,3786			
A01.01.01c	1,5						
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8		4,62	3,696			
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8						
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5		12,15	18,225			
A01.01.06	1,5		1,04	1,56			
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland waarvan kruidenrijk (ha)		25,8596					

Deelgebied Sonnega 160 ha.							
Beheerseizoen		2011			2016		
Aantal grutto's (ambitie=15)		14					
Ambitie kuikenland (=21)		19,6					
waarvan kruidenrijk (=6) (ha)		5,6					
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2						
A01.01.01b	1,4		4,31	6,034			
A01.01.01c	1,5		5,98	8,97			
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8		0,8	0,64			
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5		5,29	7,935			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland			23,579				
waarvan kruidenrijk (ha)			7,94				

Deelgebied Nijelamer 370 ha.							
Beheerseizoen		2011			2016		
Aantal grutto's (ambitie=13)		12					
Ambitie kuikenland (=18,2)		16,8					
waarvan kruidenrijk(=5,2) (ha)		4,8					
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2		10,377	12,4524			
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5		18,759	28,1385			
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8		0,505	0,404			
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5		11,212	16,818			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland			57,8129				
waarvan kruidenrijk (ha)			16,818				

Op kaart is de ligging van al het geplande beheer in 2011 aangegeven.

5.2 Kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing van het mozaïekbeheer

De deelgebieden in Weststellingwerf richten zich niet zo zeer op de grutto als wel op alle vier hoofdsoorten. Omdat wij een kwalitatief gedegen weidevogelplan willen opstellen hebben wij in 2009 gebruik gemaakt van Beheer op Maat als hulpmiddel bij het opstellen van het zo noodzakelijke mozaïekbeheer. De gebruiksvriendelijkheid van het programma vonden wij echter zeer teleurstellend. Wij hebben besloten onze inspanningen meer te richten op de praktijk o.a. door veel te overleggen met nazorgers en agrariërs. Het overleg dat wij mochten hebben met mevrouw Kuiken van DLG mag in dit verband ook beslist niet onvermeld blijven. Op perceelsniveau en met de meest actuele gegevens op de kaart heeft zij ons waardevolle tips gegeven, waarbij zij ook de gebruikte systematiek heel duidelijk op ons kon overbrengen.

Het zware beheer ligt nu verdeeld over het gebied, het komende seizoen zullen de weidevogels zelf aangeven waar eventueel meer zwaar beheer moet en waar de kuikenstroken komen te liggen.

Bij de vertaling van de ambitie van de gruttostand, conform aanvullende voorwaarden van het natuurbeheerplan, naar minimale oppervlakte beheerpakketten in hectares per jaar zijn de kuikenstroken niet meegenomen! De deelnemers gaan er wel van uit dat zij hiervan, indien van toepassing, gebruik gaan maken. En ook voor ons mozaïekplan zijn deze

kuikenstroken van wezenlijk belang; als finishing touch voor juist die plaatsen waar de vogels zich in het voorjaar gaan nestelen.

5.2.1 De Ontginning

Het gebied is met 50 hectare uitgebreid naar 595 hectare.

Omdat in het noordelijke gedeelte van het gebied De Ontginning; tussen De Ontginningsweg en het spoor, heel veel vogels zitten maar de agrariërs daar zich niet willen vastleggen op pakketvoorwaarden, lag daar te weinig zwaar beheer. Begin november 2011 meldde zich een nieuwe deelnemer die een aanliggende boerderij heeft gekocht. Hij is enthousiast over en ook bekend met het weidevogelbeheer en vroeg naar de mogelijkheden. Zijn buurman in Nijelamer is inmiddels ook geïnteresseerd en samen hadden ze 29 vogels op 50 hectare. De hectares liggen in het weidevogelkerngebied en sluiten perfect aan bij ons mozaïek. Dit voldoet aan de instapeis en het lost ons probleem op! Er komt 2,93 ha. voorweiden, 5,88 uitgestelde maaidatum tot 1 juni, 2.75 ha. uitgestelde maaidatum tot 8 juni en 1,56 ha. kruidenrijk bij.

In de Ontginning is de afname van de grutto, van 34 naar 23, bijzonder teleurstellend en wij kunnen dit niet echt verklaren. De begroeiing langs de Schipsloot is op ons verzoek gemaaid wat leidt tot een afnemende predatiedruk vanuit die begroeiing. Op deze percelen is wel een botanische rand van 0,6 ha. afgewezen; er ligt nu nog 0,33 ha. Ook een botanische rand van 0,34 ha. die wat verderop ligt is afgewezen. We zien ook een aanzuigende werking van de plas dras die meer oostelijk in dit gebied ligt. En mogelijk zijn ze uitgeweken naar het gebied ten westen van De Tjonger?

5.2.2 Oldetrijne

Het gebied bestaat uit 275 hectare.

In het gebied Oldetrijne is de toename van de grutto spectaculair te noemen; van 9 naar 22. Dit is de reden om extra zwaar beheer in te zetten. Een perceel van 6.11 hectare krijgt uitgestelde maaidatum tot 15 juni.

Er ligt geen zwaar beheer langs de Helomavaart. Deze agrariër wil zich niet vast leggen op bindende pakketvoorwaarden. Het is wel iemand die de koeien weidt, in maaitrappen maait, kortom hij doet het prima voor de vogels. En ook hier komen, indien nodig, nog kuikenstroken te liggen.

De aanvraag voor plas dras is afgewezen omdat hij te duur werd. Komend jaar mogen we het nog eens proberen vanuit een ander financieringspotje. Ook het botanische weiland en een stukje kruidenrijk zijn afgewezen, het bleek net buiten het weidevogelkerngebied te liggen.

5.2.3 Parel Postma

De resultaten geven geen aanleiding tot verandering in het beheer.

5.2.4 Oldetrijne Noord

Het gebied bestaat uit 200 hectare.

Het is de bedoeling om in Oldetrijne Noord een waar vogelparadijs te creëren. Met een plas dras, kruidenrijk en uitgestelde maaidatum hopen we hier nog veel meer vogels te lokken en te houden. Het gebied leent zich hier prima voor. En de deelnemers zijn allen zeer gemotiveerd. (Na te vragen bij de kinderen van de basisschool uit Munnekeburen die dit constateerden tijdens de veldexcursie die Vogelwacht Wolvega e.o. en onze vereniging voor

hen organiseerde. Tractorsporen die duidelijk zichtbaar om de nesten heen liepen en agrariërs die vóór hun tractor uitliepen om kuikentjes aan de kant te jagen.)

Als natuurlijke grens van ons mozaïek hanteren wij de boswal die haaks op de Pieter Stuyvesantweg ligt. Ernaast ligt bijna 40 hectare waar maar weinig vogels zitten. Dit jaar betrof het 2 scholeksters. We rekenen erop dat die verhuizen richting de plas dras. Ook de percelen aan de overkant van de Kerkeweg hebben we buiten het mozaïek gelaten vanwege te weinig vogels.

De voornaamste factor voor succes of mislukking is hier waarschijnlijk de ooievaar. Indien de ooievaars dit gebied gaan ontdekken en leegroven blijven de landerijen leeg. We proberen financiering te vinden om een onderzoek naar predatie door ooievaars uit te voeren zodat we onze vermoedens met harde cijfers kunnen onderbouwen. We hopen dit onderzoek t.z.t. aan de Provincie aan te bieden zodat hiervoor beleid ontwikkeld kan worden.

Het beheer ligt mooi verdeeld over het gebied, geeft voldoende variatie en ligt aaneengesloten.

5.2.5 Gracht

Het gebied bestaat uit 104 hectare.

Het gebied aan de Gracht is ons kleinste gebied en het enige gebied zonder grutto's. De norm van 50 weidevogels wordt echter wel gehaald en zelfs overschreden omdat niet op alle percelen door nazorgers werd geteld. De eigenaar van die betreffende percelen had in de oude SAN-regeling de boot gemist maar was direct enthousiast om nu mee te doen. Hij weidt zijn koeien en maait getrapt zodat er van nature al een mozaïek ontstaat.

Het gevaar van de ooievaars is hier echter heel reëel. We proberen financiering te vinden om een onderzoek naar predatie door ooievaars uit te voeren zodat we onze vermoedens met harde cijfers kunnen onderbouwen. We hopen dit onderzoek t.z.t. aan de Provincie aan te bieden zodat hiervoor beleid ontwikkeld kan worden.

Direct boven dit gebiedje ligt een pas gegraven plas van Staatsbosbeheer met de doelstelling moeras. Inmiddels zijn wij met SBB overeen gekomen om dit gebied door de omliggende agrariërs, waaronder 2 deelnemers aan ons weidevogelcollectief, te laten onderhouden. Met al dat water, dat op verschillende dieptes ligt, hopen we dat dit een echte aanwinst voor de weidevogels wordt.

Omdat de kieviten en scholeksters meest op het maïsland zitten is het zware beheer ernaast gelegd. Het beheer is goed bereikbaar voor de kuikentjes en ligt aaneengesloten. Omdat wij geen officiële telgegevens hebben van de nieuwe deelnemer is hier nog geen zwaar beheer ingezet. Komend jaar zal hij kuikenstroken gaan gebruiken.

5.2.6 Langelille

Het gebied bestaat uit 110 hectare.

Het gebied van Langelille kan mogelijk profiteren van de herinrichting van de oevers van de Tjonger. Die trokken afgelopen jaar al veel steltlopers.

Ook hier zien we gemotiveerde agrariërs die met z'n drieën vastbesloten zijn om hier een succes van te maken. Het beheer ligt aaneengesloten. Bovenin ligt het zware beheer ongeveer 75 meter naast de grutto. Het andere perceel kruidenrijk ligt precies op het juiste perceel en mooi naast het maïsland. In het gebied worden koeien geweid en de betreffende deelnemer heeft nog het pakket voorweiden op twee percelen achter zijn huis gelegd.

5.2.7 Lindedijk

Het gebied bestaat uit 120 hectare.

In dit gebied ligt links boven zwaar beheer terwijl er nu nog geen vogels zitten. Toch hebben we gemeend de extra hectare in eerste instantie wél op te nemen in ons mozaïek. Aan de

overkant van de Pieter Stuyvesantweg zit namelijk een behoorlijk groep vogels, waaronder een grutto, en die willen we heel graag naar dit gebied lokken waar ze dan volop bescherming en rust krijgen. Ook weten we dat de maïspcelen hier gaan rouleren en aangezien met name de kieviten op maïspanland gaan zitten zullen deze vast mee verhuizen richting het kruidenrijke land.

Een ander idee dat we graag willen testen is de vraag of wat langer gras bescherming biedt tegen de ooievaars. Dit gebied ligt namelijk het dichtst bij het Ooievaarsstation en we willen graag zien of dit mogelijk een preventieve werking heeft.

De variatie in het gebied is verder prima. Het beheer ligt aaneengesloten.

5.2.8 Sonnega

Het gebied bestaat uit 160 hectare.

Dit gebied kenmerkt zich door een agrariër die al jaren de weidevogel centraal zet in zijn bedrijfsvoering. Door mee te doen aan de SNL krijgt hij nu de mogelijkheid om nog meer variatie aan te brengen, waaronder een plas-dras. Met uitgestelde maaidatum en kruidenrijk land er om heen wordt ook dit een weidevogelparadijs. Het andere sterke punt van dit gebied komt van een deelnemer die geitenhouder is en ruim de beschikking heeft over ruige mest. Je ziet de resultaten en nu er uitgestelde maaidatum en kruidenrijk op en naast ligt hebben de vogels alle kans om hun kuikentjes groot te brengen. Aan de rechterkant ligt veel mais en dat trekt nu juist de kieviten weer aan. Het beheer ligt aaneengesloten.

De resultaten die we hier zien van het inzetten van ruige mest; zelfs zonder dat hier zwaar beheer lag trok dit enorm veel weidevogels, willen we graag gebruiken voor het opzetten van een pilot.

In de komende tijd willen we onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de ruige mest die op dit bedrijf volop voorhanden is, te kunnen gebruiken in ons gebied. M.a.w. hoe kunnen we met weinig kosten de ruige mest ook toepassen op legselbeheer. Daarbij rekening houdende met de problemen die de mestwetgeving hier veroorzaakt. Agrariërs zullen kosten voor bemonstering en aan- en afvoer mest krijgen en velen zijn huiverig voor administratieve rompslomp. De kosten voor transport zullen, gezien de korte afstanden, beperkt zijn. Onze inschatting is dat met weinig kosten, waarbij de agrariër het werk in eigen beheer uitvoert en de vereniging eventueel ondersteunt bij de administratie, hier bijzonder goede resultaten voor de weidevogels gehaald zullen worden.

Ook Staatsbosbeheer heeft in het overleg aangegeven dat zij interesse hebben voor deze pilot. Zij kunnen ruige mest heel goed gebruiken in hun weidevogelgebied dat links van ons collectief Nijelamer ligt.

5.2.9 Nijelamer

Het gebied bestaat uit 370 hectare.

Dit is een wat groter gebied waar zich vijf kernen van weidevogels bevinden met verder her en der verspreide nesten. Bij vier concentraties ligt inmiddels zwaar beheer zodat ook hier de vogels altijd ergens bescherming en voedsel kunnen vinden. De andere concentratie ligt op maïspanland. Dit behoeft geen speciaal beheer. Het voordeel van een wat groter gebied is de variatie die ontstaat door de verschillende bedrijfsvoeringen van de deelnemers.

In het gebied liggen twee gebieden van Staatsbosbeheer waar op de doelstellingen: moeras, vochtig weidevogelgrasland, vochtig hooiland en kruiden- en faunairijk grasland liggen. In de praktijk zien wij hier vrijwel geen weidevogels en wel verruiging. Naast ons collectief ligt een groot gebied van Staatsbosbeheer met weidevogeldoelstelling. In ons overleg is afgesproken om dit gebied te betrekken bij ons onderzoek naar de mogelijkheden van het gebruik van de ruim voorhanden zijnde ruige mest. Ook zullen wij proberen om in hun gebiedje dat boven de plas-dras in ons gebied ligt achterstallig onderhoud uit te voeren waar zij niet meer aan toe komen.

Het beheer ligt aaneengesloten.

5.3 Inrichtingsmaatregelen en overige activiteiten

De hieronder vermelde maatregelen komen voort uit de bij de gebiedskenmerken beschreven knelpunten. Zie paragraaf 3.3.

Maatregelen De Ontginning	Vorbereiding		Uitvoering	
	Wie	Wanneer	Wie	Wanneer
Verwijderen begroeiing en opslag(jaarlyks)	TBO + WS	Deels gerealiseerd door WS	TBO + WS	Jaarlyks
Aanleg plas-dras	ANV +TBO + WS	gerealiseerd	ANV + Agrariërs + WS	2010
Opsnoeien laanbeplanting	Gemeente	Najaar	Gemeente	Periodiek
Solitaire bomen en onderhoud landschapselementen	Gemeente+ Landschapsbeheer	Najaar 2010	Landschapsbeheer	2010/2011
Plan van Aanpak Predatorenbeheer	WBE+ANV	2011	WBE	2011
Pilot triticale	ANV	2011	Agrariër	2011

Maatregelen Oldetrijne	Vorbereiding		Uitvoering	
	Wie	Wanneer	Wie	Wanneer
Maaien rietkraag (jaarlijks)	TBO	Najaar	TBO	Jaarlyks
Aanleg plas-dras	ANV +TBO + WS	Najaar 2011 Aanvraag is in eerste instantie afgewezen vanwege de kosten.	ANV + Agrariërs + WS	2010
Verwijderen begroeiing Zandzuigersgat Driewegsluis	ANV+TBO	Najaar 2010	TBO	2010
Plan van Aanpak Predatorenbeheer	WBE+ANV	2011	WBE	2011

Van de nieuwe deelgebieden vindt u alle inrichtingsmaatregelen in onderstaande tabel

Maatregelen Overige mozaïeken	Vorbereiding		Uitvoering	
	Wie	Wanneer	Wie	Wanneer
Opsnoeien Laanbeplanting	ANV + gemeente	1 ^e helft 2011 en doorlopend	Gemeente	Doorlopend
Maaien rietkraag (jaarlijks)	TBO + WS	Najaar 2010	TBO + WS = agrariër	Jaarlyks
Snoeien begroeiing in natuurgebieden	ANV + TBO	Najaar 2010	TBO	jaarlijks
Onderhoud bosjes Sonnega	Agrariër+ Landschapsbeheer	Najaar 2010	Agrariër + Landschapsbeheer	Winter 2010/2011
Aanleg plas-dras	ANV + WS	Najaar 2010 +	ANV + Agrariërs +	2011

drie keer		2011	WS	
Aanleggen natuurvriendelijke oevers	ANV + WS	p.m.	WS	2012 e.v.
Opstellen Plan van Aanpak Predatorenbeheer	WBE	2011	WBE + VW + TBO + ANV	2011 – 2012
Optimaliseren gebruik ruige mest	ANV	2011	Agrariers + ANV	2011
Predatieonderzoek ooievaars	ANV	2010/2011	Onderzoeksbureau	2011
Pilot triticale	ANV	2011	Agrariër	2011

6. VELDINVENTARISATIES

Tijdens de uitvoering van de reguliere nestbeschermingshandelingen door de nazorgers worden de gegevens van de gevonden nesten genoteerd en op stippenkaarten verwerkt. In de percelen met een rustperiode zullen de nesten in principe niet worden opgezocht in verband met de verhoogde kans op predatie. Aanwezige broedparen zullen wel op de stippenkaart worden vermeld.

De genoteerde aantallen kunnen aanleiding geven om gedurende het beheerseizoen aanvullende maatregelen te treffen of de aanpak te wijzigen.

Met behulp van de gegevens uit deze veldinventarisaties zal in de komende jaren dit collectieve beheerplan verder worden onderbouwd. Tevens kunnen de gegevens aanleiding geven om het collectieve beheerplan bij te stellen.

Bijlage:**Kaart****Bijdrage Marker- en Oosterbroek**

Hier het land in Friesland, waar weidevogelbeheer is op aangevraagd.

Voor Friesland

Fakkert	A01.01.01a	Rustperiode 1-6	1,46	1,2	1,75
De Bree	A01.01.01b	Rustperiode 8-6	1,34	1,4	1,88
Oosterveld	A01.01.06	Kruidenrijk grasland	2,52	1,5	3,78
Van Veen	A01.01.06	Kruidenrijk grasland	3,82	1,5	5,73
		Optie vaste mest	5,32		

Een boer van Dijk is hier verdwenen. Voor het Overijsselse deel krijgt hij geen vergoeding en is dus ook het Friese gedeelte verdwenen.

Verder geen verandering.